

Regler för investeringar och investeringsprocess

Antaget av
Antaget
Ersätter tidigare version
Gäller för
Dokumentansvarig

Kommunfullmäktige
2021-03-02 § 6
Kommunstyrelsen och nämnder
Ekonomichef

Regler för investeringar och investeringsprocess

Investeringsprocessen är ett arbete som pågår fortlöpande med beslut i huvudsak i samband med budget varje år (juni).

Investeringsprocessen förbereds med att tjänsteorganisationen, under ledning av ekonomichef, utvärderar föregående års process, planerar och fastställer tidplan och anvisningar för det kommande arbetet.

Investeringsprocessen beskrivs som ett flöde, och vid varje tillfälle där beslut ska fattas kan ärendet återremitteras. Det är viktigt att man i planeringen tar hänsyn till detta.

Definition av investering

Investeringar kan göras både i materiella tillgångar och i s.k. immateriella tillgångar. Materiella tillgångar kan exempelvis vara byggnader, fastigheter (mark) eller inventarier. Exempel på en immateriell tillgång kan vara ett IT-system.

För att en anskaffning av en tillgång skall klassificeras som en investering ska den uppfylla dessa tre kriterier:

- Ha en ekonomisk livslängd på minst tre år
- Ha ett värde som överstiger 25 000 kr alternativt vara del i en större investering
- Inte utgöra en uppenbar underhållsinsats i syfte att behålla ursprunglig funktion

Kategorisering av investeringar

Processen för investeringar ser något olika ut beroende på vilken typ av investering det gäller. Investeringarna kategoriseras i årligen återkommande och strategiska investeringar inklusive fastigheter och mark. En årligen återkommande investering kan vara gatuombyggnader, mindre investeringar i fastigheter, IT-system mm eller återinvestering av inventarier. En strategisk investering kännetecknas av att den är betydande till belopp och/eller är av särskild principiell betydelse.

För årligen återkommande investeringar fastställs ramanslag för beslut i nämnd. Beredning och beslut om investeringar som finansieras genom ramanslag sker i respektive beslutsinstans och med en förenklad process.

Strategiska investeringar ingår i kommunens budgetberedning och prövas i varje enskilt fall av kommunfullmäktige och medel anslås för respektive projekt. Beredning om strategiska investeringar sker med en fullständig process.

Ramanslag för årligen återkommande investeringar

För årligen återkommande investeringar beslutar kommunfullmäktige om ett ramanslag för de olika nämnderna. Ramanslagen kan som huvudregel inte föras över årsskiften, men kan ske om särskilda skäl finns, vilket prövas i samband med årsredovisningen.

Ramanslaget beslutas årligen i samband med att budget antas i KF i juni.

Investeringsplan

Kommunen arbetar kontinuerligt med en investeringsplan som omfattar både kortsiktig och långsiktig planering. Planen syftar till att ge underlag för strategiska diskussioner kring kommunkoncernens totala investeringsbehov, på kort och lång sikt.

Investeringsplanen revideras årligen inför budgetberedningen. Den årliga revideringen innebär att planerade projekt kan tillkomma eller tas bort från planeringen, beroende på aktuell information. Tidsplanen kan också justeras så att vissa projekt tidigareläggs och andra senareläggs jämfört med föregående års planering, beroende på aktuell information.

Att ett projekt finns omnämnt i investeringsplanen innebär inte att beslut om igångsättande finns utan detta kräver formellt beslut i kommunfullmäktige. Varje ärende i planen beslutas om separat för strategiska investeringar och där storleken för ramanslag beslutas.

Deadline: v. 27 samma datum som för budget (Beslut i KF)

Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanens syfte är på ett samlat och strategiskt vis redogöra för verksamheternas lokalbehov och möjliga åtgärder för att tillgodose detta behov på kort sikt och på lång sikt, med och utan tillväxt.

Kommunikation

Under investeringsprocessen ska beställande nämnd samt kommunstyrelsen löpande få information.

Förhållande till kommunens andra processer

Kommunens plan för investeringar införlivas i budgetprocessen i två skeden:

1. Som information i ett första utskick av budgetdirektiv, deadline v.6
2. Som delunderlag till budgetberedningen

I detta steg så prioriterar budgetberedningen bland investeringsförslagen för beslut i KF samtidigt som budget.

Relaterade styrdokument

- Styrmodell
- Budgetprocess
- Lokalförsörjningsplan
- Exploateringsplan

Förenklad process för investeringar (ej fastigheter)

1. Initiering/behovsanalys

Sektorchef ansvarar för att kommande periods investeringsbehov sammanställs och presenteras under budgetdagen/nyckeltalsdagen.

Varje investeringsprojekt ska innehålla:

- Beskrivning av behovet
- Ekonomisk kalkyl

Ansvarig: Sektorchef

Mottagare: Nämndernas presidier samt gruppledare (och förvaltningsledning)

Deadline: v.7

2. Bearbetning och förpackning av investeringsunderlag

I det här steget sammanställs inspelen från budgetdagen/nyckeltalsdag och "förpackas" för att tillgängliggöra materialet till budgetberedningen.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Budgetberedning och opposition

Deadline: v.14

3. Budgetberedning

Syftet med budgetberedningen är att prioritera mellan de olika investeringsprojekten från steg 1. Budgetberedningen tar fram ett förslag som både innehåller förslag på ramanslag för nämnderna, fastighets samt strategiska investeringar

Ansvarig: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.18

4. Nyttjande av beslutade investeringsmedel

Beslut om att nyttja investeringsmedel från nämndens ramanslag utgår ifrån ordinarie delegationsordning.

Ansvarig: utifrån delegationsordning

Mottagare: den som ska utföra investeringen

Deadline: löpande

Fullständig investeringsprocess för fastigheter eller strategiska investeringar:

1. Initiering/behovsanalys

Sektorchef ansvarar för att ett investeringsbehov beskrivs i en handling som tas upp i nämnd. Behoven kan komma från lokalförsörjningsplanen eller ha annan bakgrund (t ex att något oförutsett har inträffat).

Ansvarig: Sektorchef och nämnd

Mottagare: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Beslut (nämnd): förvaltningen får i uppdrag att ta fram en förstudie för investeringsbehovet X.

2. Förstudie till nämnd

I förstudien beskriver man verksamhetens och de tekniska behoven på en grov nivå. I förstudien ingår:

- Verksamhetens behov inklusive volymer och prognoser (t.ex. barn och äldre)
- Eventuell påverkan på den strategiska samhällsplaneringen
- Tekniska förutsättningar
- Enklare ekonomisk kalkyl (inkl. påverkan på framtida driftskostnader)
- Beskrivning av alternativa lösningar

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Nämnd

Beslut (nämnd): Nämnden föreslår kommunstyrelsen att kommunen ska gå vidare med alternativ A för investeringsbehovet X.

3. Förstudie till kommunstyrelse

Kommunstyrelsen tar del av nämndens förstudie och fattar vid behov beslut om eventuella kompletteringar.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Kommunstyrelsen

Beslut (KS): Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska gå vidare med alternativ A för investeringsbehovet X. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram projekteringsunderlag, som utgör underlag för kommunens investeringsplan- och budget.

4. Investeringsansökan

I detta steg fattar kommunstyrelsen beslut om förslag på investering ska tas vidare till nästa steg, och ger direktiv till program framtagande (detta ärende ska gå parallellt med förstudien). Detta ärende behandlas som en del av ärendet som beskrivs i steg 3.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Kommunstyrelsen

5. Besluts- och projekteringsunderlag

I detta steg tas besluts- och projekteringsunderlag fram, underlaget innehåller förfinade skisser och kalkyler samt vid behov lokal- och funktionsprogram. Beslut i KS och KF sker vanligtvis inom ramen för budgetbeslutet.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige

Beslut: Nämnden godkänner besluts- och projekteringsunderlag och överlämnar det till KS som del i budgetprocessen.

6. Projektering

I detta steg tas upphandlingsunderlag fram, tillsammans med en detaljerad beskrivning över vad som skall byggas eller införskaffas.

Ansvarig: Lokalstrateg eller annan sakkunnig tjänsteman/projektledare

Mottagare: nämnd

7. Upphandling

Anbudsfordarande

Ansvarig: Upphandling (VS)

Mottagare: Sektorchef och fastighetsdrift (VS)

8. Entreprenad

Genomförande av byggnation

Ansvarig: Fastighetsdrift (VS)

Mottagare: Sektorchef

9. Överlämning och avslut av projekt inklusive efterkalkyl

Inflyttning av verksamhet och förutsättningar till internhyresmodell. Framtagande av projektrapport inklusive efterkalkyl.

Ansvarig: Fastighetsdrift (VS) och lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Sektorchef och nämnd

10. Uppföljning

Utvärdering av resultatet och hur processen fungerat. Detta steg görs en gång om året där samtliga investeringar under året utvärderas.